

ANGOL IRODALOM EREDETIBEN MAGYARÁZATOKKAL

– Saki novellák –

Szerkesztette: Radácsy László, Villányi Edit
Lektorálta: Szabó Ágnes
Tanácsadó: Michael Hughes
Illusztrálta: Köblös Zsuzsanna

www.strucc.hu
© Strucc Könyvkiadó 2002
A verzió minden joga fenntartva.
Első kiadás
ISBN 963-86002-84

TARTALOM

Saki (H. H. Munro)

Bevezető

DUSK

7

THE TOYS OF PEACE

THE LUMBER-ROOM

BERTIE'S CHRISTMAS EVE

THE WOLVES OF CERNOGRATZ

TEA

SAKI (H. H. MUNRO)

Saki, eredeti nevén Hector Hugh Munro, 1870-ben születik a burmai Akyabban, ahol apja a burmai brit katonai rendőrség főfelügyelője. Két éves korában a család visszautazik Angliába, ahol édesanyja nem sokkal később meghal. Három kisgyermekét az apa nővéreire bízta. A nagynénik otthonában kellemetlen, ellenséges légkör uralkodik, ami szorosabbra fűzi a csak egymásra számítható testvérek kapcsolatát. A gyerekek egymáson kívül csak az állatokban lelik örömeiket. Ez az állatszeretet elkíséri Hectort egész életében. A burmai rendőrségtől korán leszerelő apa európai körútra viszi gyermekeit, hogy azok nyelveket tanuljanak és szélesítsék látókörüket. Hazatérve Devonban vesznek házat.

Álnévét egy XII. századi perzsa költőtől kölcsönzi, s e névválasztás személyiségének kettősségét tükrözi: egyszerre felelőtlen, szórakozni vágyó, romantikus gyermek és katonás, konzervatív alkat.

1893-tól Burmában dolgozik rendőrtisztként, karrierjének azonban súlyos betegsége vet véget. Angliába visszatérve apja segítségével lát komolyabban az íráshoz.

1900-ban jelenik meg első könyve *The Rise of the Russian Empire* címmel. Az ismertséget mindazonáltal nem a történelem, hanem a humor hozza meg számára a Westminster Gazette-ben publikált politikai szatírái révén. A magazinokba küldött novelláknál azonban jobb kereseti forrást jelent számára a The Morning Post külföldi tudósítójaként tevékenykedni. A Balkánon és Oroszországban számtalan élményt gyűjt, ezek későbbi prózájának forrásául szolgálnak.

Apja jelentős vagyont hagy rá, így felhagy a tudósítással, visszavonul, Londonban telepszik le és pár évig csak az írással foglalkozik. Ebben az időszakban, 1904 és 1914 között, születnek legjobb munkái. Negyvenhárom évesen közkatonai uniformist öltve lelkesen lép be a hadseregbe, ahol nyugtatja, bátorítja katonatársait, mígnem 1916-ban egy német golyó a halálát okozza.

Kötetünk válogatott novellái Saki írói fénykorából származnak. Szókincsük, mondatformálásuk rendkívül választékos, történetük pedig izgalmas, fordulatokban gazdag és humoros.

BEVEZETŐ

A „Szépirodalom eredetiben” sorozat – mint neve is mutatja – az értékes irodalmi műveket a maguk eredetiségében juttatja el az olvasókhöz azzal a céllal, hogy a nyelvtanulók minél szélesebb köre élvezhesse az érdekes, ötletes írások eredeti nyelvezetét. Segítségképpen a nehezebb szavak, kifejezések fordítását a lap szélén – a kifejezéssel egy sorban – megadtuk. A teljesebb megértést segítik ezen felül a novellák után található jegyzetek, melyek főként kulturális adalékot, információt nyújtanak.

Használati javaslat: Ne akarja a könyvet egyszerre kiolvasni. Olvasson el egy-egy novellát, lehetőleg szótár nélkül – az sem baj, ha a lapszéli segítséget sem veszi igénybe – és próbálja meg megérteni, miről is van szó. Ezután kezdje előlről és igyekezzon a nyelvi jelenségekre koncentrálni. Ekkor már a szótárt is igénybe veheti. Ha érdekes kifejezést vagy szót talál, nyugodtan firkáljon bele a könyvbe, jelölje meg azt, ami érdeklő és később próbálja más mondatba behelyezni. Így megbarátkozik vele, megtanulja és aktív szókincse részévé teszi.

Figyelem! A lapszéli magyar fordítás nem feltétlenül az adott kifejezés legpontosabb fordítása, hanem az, amelyik a mondatba legjobban beleillik. Ezért mielőtt megpróbálja más szöveggörnyezetben használni, ellenőrizze a szótárban.

DUSK

Norman Gortsby sat on a bench in the Park¹, with his back to a **strip** of **bush-planted sward**, fenced by the park **railings**, and the Row² fronting him across a wide **stretch** of **carriage drive**. Hyde Park Corner³, with its **rattle and hoot of traffic**, lay immediately to his right. It was some thirty minutes past six on an early March evening, and dusk had fallen heavily over the scene, dusk **mitigated** by some faint moonlight and many street lamps. There was a wide emptiness over road and sidewalk, and yet there were many **unconsidered** figures moving silently through the half-light or **dotted unobtrusively** on bench and chair, scarcely to be distinguished from the shadowed **gloom** in which they sat.

The scene pleased Gortsby and harmonised with his present mood. Dusk, to his mind, was the hour of the defeated. Men and women, who had fought and lost, who hid their fallen fortunes and dead hopes as far as possible from the **scrutiny of the curious**, came forth in this hour of

keskeny sáv // bokrokkal be-

ültetett pázsít

kerítés

szakasz // kocsit

a forgalom zörejei és tülkölése

enyhít

jelentéktelen (figyelmen kívül hagyott)

szétszóródva // diszkrétan (feltű-

nés nélkül)

homály

kíváncsiak vizsgálódása

gloaming, when their **shabby** clothes and **bowed** shoulders and unhappy eyes might pass unnoticed, or, at any rate, unrecognised.

alkony, szürkület // kopott

hajlott

A king that is conquered must see strange looks,
So bitter a thing is the heart of man.

The wanderers in the dusk did not choose to have strange looks fasten on them, therefore they came out **in this bat-fashion**, taking their pleasure sadly in a **pleasure-ground** that had emptied of its rightful occupants. Beyond the **sheltering screen** of bushes and **palings** came a realm of brilliant lights and noisy, rushing traffic. A **blazing, many-tiered** stretch of windows shone through the dusk and almost **dispersed** it, marking the **haunts** of those other people, who held their own in life's struggle, or **at any rate** had not had to admit failure. So Gortsby's imagination pictured things as he sat on his bench in the almost deserted walk. He was in the mood to count himself among the defeated. **Money troubles did not press on him; had he so wished** he could have **strolled** into the **thoroughfares** of

ilyen denevérmódra

szórakozóhely

védőfal // léckerítés

csillogó // sokemeletes

szétoszlat

tartózkodási hely, törzshely

legalábbis

Nem voltak anyagi gondjai;

ha akarta volna

kószál // főút

light and noise, and taken his place among the **jostling ranks** of those who enjoyed prosperity or struggled for it. He had failed in a more **subtle** ambition, and for the moment he was heartsore and disillusionized, and not **disinclined** to take a certain cynical pleasure in observing and labelling his fellow wanderers as they went their ways in the dark stretches between the lamp-lights.

On the bench by his side sat an elderly gentleman with a **drooping** air of **defiance** that was probably the **remaining vestige** of self-respect in an individual who had ceased to **defy** successfully anybody or anything. His clothes **could scarcely be called shabby**, at least they **passed muster** in the half-light, but one's imagination could not have pictured the wearer **embarking on the purchase of a half-crown⁴ box of chocolates** or **laying out** ninepence on a **carnation buttonhole**. He belonged unmistakably to that **forlorn** orchestra to whose piping no one dances; he was one of the world's lamenters who induce no responsive weeping. As he rose to go Gortsby imagined him

lökösödő sorai

kényes

vonakodott

lankadó

dac

megmaradt nyoma

ellenszegül

aligha lehetett elnyűtnek nevezni

kiállja a próbát (elfogadható)

rászánja magát, hogy vegyen egy

félkoronás doboz csokoládét

kiad

gomblyukba dugott szegfű

szánalmas

returning to a home circle where he was **snubbed** and **of no account**, or to some bleak lodging where his ability to pay a weekly bill was the beginning and end of the interest he inspired. His **retreating** figure vanished slowly into the shadows, and his place on the bench was taken almost immediately by a young man, fairly well dressed but scarcely more **cheerful of mien** than his **predecessor**. As if to emphasize the fact that the world went badly with him the new-comer unburdened himself of an angry and very audible **expletive** as he flung himself into the seat.

letorkol // jelentéktelen

távolodó

derűs arckifejezésű

előd

káromkodás

‘You don’t seem in a very good temper,’ said Gortsby, judging that he was expected to take due notice of the demonstration.

The young man turned to him with a look of **disarming frankness** which **put him instantly on his guard**.

lefégyverző őszinteség // rögtön

éberségre készítette

‘You wouldn’t be in a good temper if you were in the **fix** I’m in,’ he said; ‘I’ve done the silliest thing I’ve ever done in my life.’

szorult helyzet

‘Yes?’ said Gortsby **dispassionately**.

szenvtelenül

‘Came up this afternoon, meaning to stay at the Patagonian Hotel in Berkshire

Square,’ continued the young man;
‘when I got there I found it had been
pulled down some weeks ago and a
cinema theatre run up on the site. The
taxi driver recommended me to another
hotel some way off and I went there. I
just sent a letter to my people, giving
them the address, and then I went out to
buy some soap—I’d forgotten to pack
any and I hate using hotel soap. Then I
strolled about a bit, had a drink at a bar
and looked at the shops, and when I
came to turn my steps back to the hotel I
suddenly realised that I didn’t
remember its name or even what street
it was in. There’s a nice **predicament** for
a fellow who hasn’t any friends or
connections in London! Of course I can
wire to my people for the address, but
they won’t have got my letter till to-
morrow; meantime I’m without any
money, came out with about a shilling
on me, which **went in buying the soap**
and getting the drink, and here I am,
wandering about with twopence in my
pocket and nowhere to go for the night.’

lebont

filmszínházat húztak fel

kínos helyzet

elment a szappanra

There was an **eloquent** pause after
the story had been told. ‘I suppose you
think I’ve **spun you rather an**

sokatmondó

egy meglehetősen képtelen mesét

impossible yarn,' said the young man presently, with a suggestion of **resentment** in his voice.

adtam elő (to spin a yarn)

megbántottság

'Not at all impossible,' said Gortsby judicially; 'I remember doing exactly the same thing once in a foreign capital, and on that occasion there were two of us, which made it more remarkable. Luckily we remembered that the hotel was on a sort of canal, and when we **struck** the canal we were able to find our way back to the hotel.'

rábukkant

The youth **brightened** at the **reminiscence**. 'In a foreign city I wouldn't mind so much,' he said; 'one could go to one's Consul and get the **requisite** help from him. Here in one's own land one is far more **derelict** if one gets into a fix. Unless I can find some decent chap to **swallow my story** and lend me some money I seem likely to spend the night on the Embankment⁵. I'm glad, anyhow, that you don't think the story outrageously improbable.'

felderül

visszaemlékezés

szükséges, kellő

elhagyatott

beveszi a történetemet

He threw a good deal of warmth into the last remark, as though perhaps to indicate his hope that Gortsby **did not fall far short of the requisite decency**.

kellő illendőséggel viselkedik

(megüti a kellő illendőség

'Of course,' said Gortsby slowly, 'the

mértékét)

weak point of your story is that you can't produce the soap.'

The young man sat forward hurriedly, **felt** rapidly in the pockets of his overcoat, and then jumped to his feet.

'**I must have lost it,**' he muttered angrily.

'To lose an hotel and a **cake of soap** on one afternoon suggests **wilful** carelessness,' said Gortsby, but the young man scarcely waited to hear the end of the remark. He **flitted away** down the path, his head held high, with an air of somewhat **jaded jauntiness**.

'It was a pity,' **mused** Gortsby; 'the going out to get one's own soap was the one convincing **touch** in the whole story, and yet it was just that little detail that **brought him to grief**. If he had had the brilliant **forethought** to provide himself with a cake of soap, wrapped and sealed with all the **solicitude** of the chemist's counter, he would have been a genius **in his particular line**. In his particular line genius certainly consists of an infinite capacity for taking precautions.'

With that reflection Gortsby rose to go; as he did so an exclamation of

keresgélt

Bizonyára elvesztettem

egy darab szappan

szándékos

elillan

eltompult könnyedség

tűnődik

vonás

bajba sodorta (meghiúsította a ter-

vét) // előrelátás

féltő gondosság

a maga sajátos módján

concern escaped him. Lying on the ground by the side of the bench was a small oval packet, wrapped and sealed with the solicitude of a chemist's counter. It could be nothing else but a cake of soap, and it had evidently fallen out of the youth's overcoat pocket when he **flung himself down** on the seat. In another moment Gortsby was **scudding** along the **dusk-shrouded** path in anxious **quest** for a youthful figure in a light overcoat. He had nearly given up the search when he caught sight of the **object of his pursuit** standing **irresolutely** on the border of the carriage drive, evidently uncertain whether to **strike across** the Park or make for the **bustling** pavements of Knightsbridge⁶. He turned round sharply with an air of defensive hostility when he found Gortsby **hailing him**.

'The important witness to the genuineness of your story has turned up,' said Gortsby, holding out the cake of soap; 'it must have **slid out** of your overcoat pocket when you sat down on the seat. I saw it on the ground after you left. You must excuse my disbelief, but appearances were really rather against

ledobta magát

suhan

alkony borított

keresés

keresésének tárgya

tétován

átvág

nyüzsgő

odakiált neki

kicsúszott

you, and now, as I appealed to the testimony of the soap I think I ought to abide by its verdict. If the loan of a sovereign is any good to you —'

a szappan tanúságára

támaszkodtam

engedelmeskedik, aláveti magát

egy font sterlinges aranypéNZ

'You must excuse my disbelief, but appearances were really rather against you...'

The young man **hastily removed all doubt** on the subject by pocketing the coin.

gyorsan eloszlát minden kétséget

‘Here is my card with my address,’ continued Gortsby; ‘any day this week will do for returning the money, and here is the soap—don’t lose it again it’s been a good friend to you.’

‘Lucky thing your finding it,’ said the youth, and then, **with a catch in his voice**, he **blurted out** a word or two of thanks and fled headlong in the direction of Knightsbridge.

némi csalafintasággal a

hangjában // odavet

‘Poor boy, he as nearly as possible broke down,’ said Gortsby to himself. ‘I don’t wonder either; the relief from his **quandary** must have been acute. It’s a lesson to me not to be too clever in judging by circumstances.’

zavar

As Gortsby **retraced his steps** past the seat where the little drama had taken place he saw an elderly gentleman **poking and peering** beneath it and on all sides of it, and recognised his earlier fellow occupant.

ugyanazon az úton visszamegy

tapogatózva keresgél

‘Have you lost anything, sir?’ he asked.

‘Yes, sir, a cake of soap.’

Jegyzetek

- ¹ *Hyde Park*: a legnagyobb közpark Londonban szívében
- ² *Rotten Row*: a Hyde Park lovaglótérje
- ³ a Park dél-keleti sarkában forgalmas utcák találkozóhelye
- ⁴ 1971 előtti pénzdarab, értéke két és fél schilling volt
- ⁵ *Victoria Embankment*: rakpart a Temze északi partja mentén
- ⁶ előkelő városrész, ill. utca London központjában